

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

De Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
voortbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curaçao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire, — Playa.

E Coerant aki ta sedi toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagor padilanti.
Pa lugarnan fñi Curaçao, Bonaire i Ara-
ba fl. 10.— pa aña.
Un number sò fl. 0,25.
Un anuncio di 1 te 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

25 Oct. Maracaibo van Maracaibo
4 Nov. Velasco „ New-Y.
5 „ Maracaibo „ Maracaibo
7 „ Paketb. „ St. Fe.

CALENDARIC.

October.

DOMINGO, S. Eusebio.
LUNA, S. Vicente i St. Sabina mm.
MARTES, Stos Simón i Judas Tadeo ap.
MIÉRCOLES, S. Nabor.
JUEVES, Stos. Clelio i Marcelo mm.
VIERNES, S. Quintín, San Diego, Isabel.
SABBA, S. Tomás i Santos.

STAND DER MAAN.

E. K. 27 Oct., 12 ure 18 m. P. M.

Opkomst der Zon:

26 Oct. 6 ure 10 m.

Ondergang der Zon:

26 Oct. 5 ure, 50 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

27 Oct. Maracaibo naar Maracaibo.
2 Nov. Glenfyne „ New-York.
3 „ Maracaibo „ Maracaibo.
7 „ Royal Mail „ Southampton.

CHINA. (*)

China is een onmetelijk land met bijna vier honderd miljoen inwoners, en dat een rechtthoekige kust heeft van 20.000 kilometers lang.

In Europa is de bevolking van het Hemelsche Rijk slecht bekend. Zoowel uit fysiek als moreel oogpunt staat de Chinees ver boven de overige Aziatische volkeren, zegt Hervey, en dat is ook de meening van Davis, van Ellis en van alle anderen, die over China geschreven hebben. In fysiek opzicht bezit de Chinees

zeldzame lichaamskracht, gepaard aan een bijna vrouwelijke leedzaamheid. Men heeft dikwijls opgemerkt, zegt Davis in zijn werk over China, dat er geen schooner en krachtiger gevormde menschen zijn dan de koelies of pakjesdragers te Canton. Het gewicht dat twee hunner gemakkelijk door middel van een langen stok op hunne schouders dragen, zou zelfs den sterksten Europeaan doen bezwijken. Geveinsd godsdienstig gemaakt, even als ieder ander inwoner van Azië, vereenigt de Chinees met een diep gevoel zijner waardigheid een weergaloos geduld en vasthoudendheid.

Wraakzuchtig tot in den hoogsten graad, zegt Hervey, zal de Chinees niet aarzelen zich op te hangen, indien zijn dood een vijand in 't nauw kan brengen. Hoewel hij tot het uiterste toe gewillig is, wanneer men slechts zijn plicht van hem verlangt, wordt hij onhandelbaar, wanneer hij zich in zijne rechten miskend waant. Men kan hem half dood slaan, zonder hem een enkelen stap voor- of achteruit te doen treden.

Indien de Chinees geheel en al van ondernemingsgeest onthloot is, hetgeen te wijten is aan zijne allereerste opvoeding, is hij toch buitengewoon ijverig, buitengewoon verstandig en bezit hij een zeldzaam talent om iets na te vol-

gen. Kleederdracht en gebruiken, practijken, alles heeft hij hem stereotiep en onveranderlijk. Hij, die het handigste doet, is de bekwaamste. Daar hij de wetenschap slechts door traditie zoekt te verkrijgen, en altijd naspoot van hem doet, verwacht hij zijne oetelijken van het toeval of de noodzaakelijkheid.

Dat is een gezegenis, betwelft voor alle Katholieke missionarissen in hunne geschriften herhaald wordt. Zij brengen hulde aan de natuurlijke deugden van dat volk, dat zijn eenvoudigen smaak zijn onpartijdig geduld en zijn nederigen geest. Zij bevestigen allen de afte van den Chinees voor zijn oorteggrond, welke zo sterker is, dat zijn grootste zorg in het buitenland hierin bestaat, dat zijn bevelen na zijn dood op den grond zijner voorvaderen begraven worden. Overal waar zij zich buiten China vestigen, richten zij vermenigingen op, welke ten doel hebben om hen, die buiten China sterven, daarheen terug te brengen.

Behalve de natuurlijke deugden hebben de Chinezen groote ondeugden, welke aangewakkerd worden door hunne betreurswaardige godsdienstige leerstellingen.

Allen, die China kennen, aarzelen bovendien niet te erkennen, dat, indien dat land eindelijk eens zijne poorten opende voor het licht en de weldaden des Evangelies, het weldra alle andere landen op den weg der beschaving zou vooruitstreeven. De Christelijke gemeenten in China zijn bewonderenswaardig door haar geloof, hare zeden, hare standvastigheid en hare toewijding. Overal waar onze missionarissen vrijelijk hebben kunnen preeken, zijn zij met voorlovenheid ontvangen. De zuivere verheven zedeleer des Evangelies ontmoet bij dat volk de krachtigste sympathie. Het had dan ook maar weinig gescheeld, of dat land had zich in de 17e

eeuw geheel en al tot het Katholicisme bekeerd.

Men weet, dat China ondanks de bloedigste vervolgingen tegenwoordig bijna drie miljoen Katholieken telt, talrijke bisschoppen en missionarissen en eene inlandsche geestelijkheid, welke de schoonste verwachtingen doet koesteren. De congregatie der Propaganda Fide onderhoudt er kerken, hospitalen, scholen, weeshuizen en parochiën welke den troost uitmaken van den Katholieken geloofsijver en een onderpand der wedergeboorte van dat gedeelte der wereld vormen. Wanneer men denkt aan de wraak, welke China zou kunnen uitoefenen op zoovele Katholieke instellingen, in 't leven geroepen door de heldhaftigste officiers, bevrucht door het bloed van een legioen martelaren, dan kan men zich van den tegenwoordigen oorlog met Frankrijk de vreeselijkste gevolgen voorstellen, te meer, daar een zeer groot deel der missionarissen aldaar Franschen zijn.

De toekomst van China ligt in zijne bekeering tot het Katholieke geloof: dan zal het geen gevaar voor Europa meer wezen, dan zal het in het concert der volkeren treden en er waardiglijk zijne plaats handhaven. Blijft het Heidendisch, dan kan het zich vroeg of laat op Europa storten en het werk der Barbaren hernieuwen. Wat zou er niet kunnen gebeuren, als dat rijk van vier honderd miljoen menschen van de Europeesche volkeren hunne kunst van oorlogvoeren afzag, hunne vernielings-werktuigen en hunne krijgstuicht overnam, en dan een veroveringstocht in Europa maakte! Is het wel verstandig zulk een reus uit te dagen en hem te dwingen zich ten strijde aan te gorden? Het is de taak van Europa in Azië, Afrika en Oceanie den godsdienst en de beschaving door middel van overtuiging, raadgevingen en weldaden te doen doordringen. De volkeren in die werelddelen door geweld ten on-

der te brengen, is eene onderneming, welke boven zijne krachten gaat, vooral in den toestand van verdeelheid en vijandelijke gezindheid, waarin de groote volkeren van Europa zich tegenwoordig bevinden. De krijgskunst wordt dagelijks in Afrika en Azië meer en meer verspreid; onze wapenen, onze kanonnen, onze krijgsktiek komen langzamerhand ter kennis van die barbaren, en binnen eene eeuw zullen er in alle werelddelen legers zijn op Europeesche leest geschoeid. Die volkeren zijn dan echter in staat ons door hun aantal te verpletteren. Zie wat er tegenwoordig in Egypte gebeurt. De Muzelmansche wereld, tot nog toe zo verdeeld, brengt in stilte hare geduchte krachten bijeen, en wat zou er zelfs van de Engelsche volkeren terecht komen, als die massa's er een aanval op deden?

Er is slechts ééne kracht, welke de barbaren temmen kan, nl. het Katholiek geloof. Hoe is het dus mogelijk, dat Europa alles in het werk stelt om de kracht van dat geloof te snuiken!

SIR MOZES MONTEFIORE.

Den 27n dezer zal de edele menschevriend SIR MOZES MONTEFIORE zijn 100sten Verjaardag vieren. Uit hetgeen de *Amigoe di Curaçao*, in een zijner eerste nummers betrekkelijk dien grooten, achtenswaardigen man reeds heeft bekend gemaakt, blijkt duidelijk, hoezeer den JUBILARIS op dien dag een waardige hulde mag gebracht worden. Zijne Israëlitische geloofsgenooten nemen dan ook, sedert maanden, de krachtigste en edelste maatregelen om dien 100sten verjaardag van hun Weldoener en Vader plechtig te vieren. Niet te vergeefs hebben zij ook op de deelneming en medewerking van alle Ingezetenen van Curaçao gerekend.

HET MONTEFIORE-FEEST zal volgens officieel program gevierd worden op deze wijze:

DEN 26sten.

I. Dienst in de Sinagoge Mikvé Israël, te 7 uur 's avonds.
Door het Kerkbestuur zullen geene bijzondere uitnodigingen gedaan

(*) Dit artikel is ontleend aan de „Maasbode“ van 23 Sept. jl.

worden. Daarom worden hierbij al de civiele en militaire autoriteiten, de verschillende Kerkbesturen, de geestelijken van de verschillende gezindheden, de vreemde Consuls, en allen, die den grijsen menschenvriend bewonderen en hoogachten, uitgenoodigd ter bijwoning dezer Godsdiensfeering.

DEN 27sten.

- II. Dienst in den Tempel Emanuel, te 9 uur 's morgens.
  - III. Uitdeeling aan de armen om 10 uur 's morgens in het Colegio Colonial. Tegelijkertijd zal de uitreiking plaats hebben van het portret met eene levensbeschrijving van den eerbiedwaardigen en menschlievenden Sir MOZES MONTEFIORE.
  - IV. Instelling van een Montefiorefonds om 4 uur 's namiddags in de Consistorie-Kamer van de Synagoge Mikvé Israël.
  - V. Opening van den Bazaar om 6 uur 's namiddags in het local der Loge De Vergenoeging.
- De Bazaar blijft geopend gedurende de dagen aangegeven in het Programma door de Commissie van Organisatie uitgegeven.

Wij wenschen van harte, later aan onze lezers te mogen mededeelen, dat de plechtige feestviering, waaronder ook de algemeene Illuminatie—uitnemend geslaagd is.

Dia 27 di e luna-aki e nobel filántropo (amigoe di hende) Sir Moses Montefiore lo celebra 100 anja di su nacemiento. Foi kiko nos a doña di conoece cabu den un di e promé numberman di Amigoe di Curacao, tocanti e homber grandi i respetabel-aki, hende por mira klar, koe lo ta grandi e obsequio koe f'e ricibi riba e dia-ai. Su coreligionario Israelitiano, ta hopi luna caba, ta toema toer sorto di midí di mas grandi i nobel pa nan celebra 100 anja di nan Bienheor i Tata eoe solemnidad. No ta por nada nan a conta eoe cooperacion i participacion di toer hende di Curacao.

Fiesta di Montefiore segun programa oficial, lo ta celebra di e manera-aki:

DIA 26.

- I. Oficio den Suoha Mikvé Israël, 7 or di anochi.
Bestuur di Suoha lo no haci ningun invitacion particul. P'esai toer autoridat civil i militar, toer diferent Bestuur di Iglesias, Cabesman di toer religion, Consul stranjeroenan, i toer hende koe ta admira i aprecia e anciano filántropo, ta worde convidar pa asisti n'e solemnidad religioso.

DIA 27.

- II. Oficio den Tempel Emanuel 9 or di mainta.
  - III. Partimento di placa pa poberman na Colegio Colonial, 10 or di mainta. N'e mees tem lo tien partimento di potret i descripcion di vida di e respetabel filántropo Sir Moses Montefiore.
  - IV. Institucion di un Fondo di Montefiore pa 4 or tramerdia den Kamer Consistorio di Suoha Mikvé Israël.
  - V. Habrimento di Bazaar den local di Loge De Vergenoeging 6 or di atardi.
- E Bazaar lo keda habri duranti e dianan koe Comision di Organizacion ta doña den su Programa.

Nos ta deseñ di hinter nos corazon di por participa despues na nos lezadornan, koe e celebracion solem di fiesta,—huntoe eoe illuminatie general—tabatien un execto di mas brillante.

PROF. NICOLAAS BEETS.

De Katholieke Illustratie gaf een feestnummer uit, dat geheel aan Nicolaas Beets is gewijd. I. R. van der Lans en G. Jonckbloet bespreken in prozastukken Beets als mensch, schrijver en familiedichter. Dr. Schaepman leverde twee bijdragen, een in het album van Beets, het andere getiteld De Hollandsche Jongens aan Hildebrand. Vooral dit laatste, dat de Hollandsche jongens ten tooneele voert, hun nood klagen, de aan Hildebrand over de examens, schijnt ons een waar juweeltje. Een paar proefjes:

Och, laat ons toch eens klagen
Bij U, o Hildebrand,
Gij hebt van deze dingen

Zoo'n klaar en goed verstand.

Wij dragen heele broeken,
En wilt gij bij geval
De zakken eens doorzoeken
Gij vindt er niemendal:

Geen knikkers, stuiters, ballen,
Geen spijkers of geen knoop,
Geen vischdeeg of geen zuiger,
't Is alles op de loop.

Och, kregen we nog Bröder,
Of Weytingh tot onz'straf,
Kunt Gij het heusch geloven?
Wij waren zalig af.

Wij krijgen honderd dingen,
Waarom Gij—ja, Gij lacht?—
Wij durven 't wel te zeggen:
Waarom Gij nimmer dacht.

Laaf eenmaal nog eens hooren,
O Hildebrand, uw stem
En zeg aan onze wijzen
Met al uw kracht en klem:

„Blijft af van Hollands jongens
Het ras is goed en eel;
Legt nimmer op zijn schouders
Een Pruisisch schoolgareel!”

Dan roepen wij nog luider:
Hoezee voor Hildebrand!
En willen U beloven
Met opgeheven hand:

„Wij zullen dapper leeren,
Ook van examens vrij,
En heel ons leven trachten
Te worden zoo al Gij!”

Daar werd het land der Vaadren
Ook vast niet minder bij!

Pater van Meurs sluit de rei met een geestig gedichtje *Don de baker van Hildebrand* (ook opgenomen in Beets' album). Het slot-complot luidt:

Och waart gij nog in leven,
Ik zou U, beste ziel,
Vandaag een footje geven
Als nooit ten deel U viel,
Omdat gij onzen Hildebrand
Gebakerd hebt voor Nederland!

Behalve met een uitmuntend potret van den Jubilaris, is het feestnummer versierd met verscheiden gravuren, allen ontleend aan de geillustreerde *Camera Obscura*.

Onder de Sprekers, die hun woord bij dat der feestredenaars voegden behoorde ook Dr. Schaepman. Hij zong Beets het volgende toe:

Gij zijt van d'echten stam. Gij zijt van
Vondels zonen,
Uw voorhoofd draagt de vlam van 't koninklijk genie;
Al boogt Ge in vroege jeugd voor vreemden ook de knie,
Al scheent Gij afgedwaald tot zwoele, zwarte zonen,

Bij U bleef toch de lust aan Hollands reine tonen
Hun vrijen vollen stroom, hun gouden melodie.
Dies komt in 't dichterkoor, vol glans en harmonie,
U Vader Vondel zelf met d'eigen lauwer krouen.

Gij hebt zijn spoor gevolgd op eigen vrijen wick,
Gij gaaf Uw eigen ziel in ruischende muziek,
Gij zongt de „oprechte trou” met jubelen en tranen,

Uw godentoon beheerschte ons later kreupeldicht,—
Verhef u,—Vondel spreekt: Die krans zal nimmer tanen,
Waarop een weerschijn viel van 't ondoorgronde Licht.”

De joncheer van Lennep, omringd door een 12tal „Hollandsche Jongens,” droeg het volgende gedicht voor van H. de Veer, naar aanleiding van Beets' „Jongens,” waarmede de *Camera Obscura* aanvangt. Het luidt aldus:

„k Ken Bröder niet, 'k ken Weijtingh niet,
Wij zijn aan hen ontwassen,
Maar, Hildebrand, uw vroolijk lied
Klinkt nog door alle klassen.

Wij dragen allemaal geen kiel,

Wij spelen andere spelen.
Wat aan uw jongens 't best beviel,
Zou mog'lijk ons vervelen:

Maar, zoete jongens zijn wij niet.
Dat durf ik wel verklaren.
De school is nog ons groot verdriet,
Net als in vroeger jaren.

Of er meer lust voor 't leeren is?
Daarvoor geef 'k geen garantie.
Het beste van de leertijd is
Nog altijd de vacantie.

Doch 't beetre bleef ook—wat verdween—
Wij hebben u begrepen:
Een echte jongen was voorheen
En is nog.... zonder koepen.

De nagelaar is nog, als toen,
Een gruwel in zijn oogen;
Voorts haat hij 't zoogenaamd fatsoen.
Noemt standsverschil een logen.

Dat was de diepe zin van 't lied
Door u ons toegezongen.
De kiel toch is de hoofdzaak niet.
De hoofdzaak is de jongen.

En daarom mag op dit uw feest,
Nu duizenden u eeren,
De jeugd, wier vriend gij zijt geweest,
Wel 't allerminst mankeeren.

Dies komen wij, en kronen u
Met fris-sche lauwerblaren.
God zeg u! God zeg u!
Bij 't klimmen uwer jaren.

Uw naam leeft voort, wat vall' of zwicht,
Zoolang er wordt gezongen.
Een eerzuil hebt gij u gesticht
In het hart van elken jongen!

De heer Hubrecht, referendaris bij het ministerie van Binnenlandsche zaken, overhandigde den feestvierenden grijsaard, namens de Regeering het Commandeurskruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, tegelijk met Officierskruis van de Leopoldsorde, door Z. M. den Koning van België gezonden.

Behalve een marmeren borstbeeld, behoorde ook tot het Nationaal Huld-blijb een Album, dat den 70-jarigen dichter werd aangeboden. Een dergelijke verzameling van portretten, teekeningen, aquarellen, muziekstrophen, gedichten, autographen, en wat er meer in den bundel voorkomt, kan evenwel bezwaarlijk meer een Album genoemd worden, daar de uitgebreide collectie slechts in een vrij onvangrijke kist kon worden samengevat. Z. M. de Koning, H. M. de Koningin, Prinses Hendrik, de Groot-hertog en de Groot-hertogin van Saksen-Weimar openenden stoet van vereerders, die daarna, ten getale van ongeveer 350 en in alphabetische volgorde den gevierden schrijver de hulde hunner talenten komen aanbieden. Verscheidene bladen zijn bovendien ingezonden door of namens een aantal letterlievende vereenigingen in verschillende oorden des lands. Wat de particulieren aangaat, het zal niet noodig wezen te verzekeren dat de bloem der letterkundige wereld uit Noord- en Zuid-Nederland onder hen vertegenwoordigd is.

De Heer van Duyl verklaarde, namens de journalisten, dat Beets in zijn goeden smaak, in zijn schone stijl en in zijn onverstoortbaar goed humeur de leermeester der journalisten zou zijn: Gij zijt onze meester, daarom willen wij u lauweren. De heer Brinkgreve, redacteur van het *Utrechtch Dagblad*, bood den Jubilaris een pracht-exemplaar van een heden verschijpend feestnummer aan. De Heer Houigh, van Zaandam en de heeren Weddik en Felix brachten in verzen hulde aan den grooten maestro, waarop op eenmaal de heer Ten Kate opstond en in een gloeiende improvisatie en keurig dichtmaat, Beets als den Koning der dichters kroonde, en hem verzocht in het groot *Halleluja* daarboven de voorzanger van de kleine dichters te willen zijn. Deze improvisatie maakte den diepsten indruk op den jubilaris, maar ook op de feestgenooten. Na een woord van hulde door den schoolopziener stond Beets op; met de oogen naar boven gericht, stamelde hij: *Soli Deo gloria*. Ik zou mij zelf versloeiën als dit niet het eerste woord was, dat ik sprak, na hetgeen hier 's voorgevallen. Hem de eer! Hem de dank! voor uwe liefdeblijken; gij verheerlijkt mij te veel in evenredigheid naar mijn verdiensten en naar mijn meesters gerekent. Eén ding aanvaard ik, dat is uwe liefde en deelneming. Want ofschoon 70 jaren, heb ik niets heerlijkers gekend dan de liefde. Ik dank mijn Koning, den Koning van het naburige land, en den heer Hubrecht voor zijn schoone woorden. U allen dank ik voor

uwe blijken van liefde, maar ook die hier niet zijn en heden-ochtend reeds dat deden, der vrouwen namelijk; maar bovenal dank ik den bezielenden dichter, die daar uitbarsten is op een wijze, zooals ik niet kan.” Met verheffing van stem riep nu de Jubilaris. *Leve de Koning! Leve de Koning van België! Leve mijn Vaderland!* en allen die mij eere deden!—en met een kort dankgebed eindigde hij.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

R. I. P.

ZUSTER MARIA LEONARDA.

Erkenderen werd op de pas gewijde nieuwe begraafplaats van het Pensionaat „Hilgholp” het eerst van allen het stoffelijk overschot Zuster MARIA LEONARDA, vroeger genaamd Carolina Hiechtho Hoijer begraven.

Zij stierf ten gevolge van herhaalde bloed-puwingen, in den einderdom van ruim 33 jaren.

Zuster MARIA LEONARDA was een der eersten, die het Evangelie in zijn edelste en hoogste betekenis overnemen en daarom niet alleen stiptelijk volgens Zijne wetten, maar ook volgens Zijne „*huden*” willen leven. Alhoewel zij veel in de wereld had kunnen genieten, verliet zij deze en al haar schijnschoon, trad in de afzondering ten einde zich daar te heiligen en te arbeiden aan de opvoeding van haren stand. Reeds spoedig was God tevreden met haar eelmoedige oeffenigheid: Hij nam haar op in Zijn hemel, toen zij slechts vier jaren het religieuze kleed gedragen had.

HARE ZIEL RUSTE IN VREDE.

Gouvernements-besluiten.

Ter Gouvernements-Secretarie zijn ter inzage van belangstellenden nedergelegd het „Bericht aan Zeevarenden”, uitgegeven door de Afdeling Hydrographie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, N°. 35 t/m 32 van 1884.

Met ingang van 22 October d.j.—aan den Heer W. H. Giersen, waarnemenden hypotheekbewaarder, tevens belast met het toezicht bij het op- en uitslaan van sterke dranken op dit eiland, tot herstel van gezondheid een binnenlandsch verlof voor den tijd van drie maanden verleend:

—de heer J. H. Quast H.—waarnemenden Gouvernements-Secretarie, tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van Hypotheekbewaarder;

—de heer J. F. Huijzen, klerk ter Administratie van Financiën, tijdelijk belast met het toezicht bij het op- en uitslaan van sterke dranken.

—De bij de brigade maréchaussées in deze kolonie gedetacheerde infanterist der 2e klasse Anton Rotzschke, met ingang van 1° November c. k., op zijn verzoek naar het Garnizoen teruggezonden.

NEDERLAND.

In de zitting van de Tweede Kamer op 26 September jl. werd het wets-ontwerp, waarvan § 2 luidt: *Gedurende een regentschap kan in de tramprolging geen verandering worden gebrach*t, met 68 tegen 14 stemmen aangenomen.—Wordt deze aanneming van het Regeeringsvoorstel door de eerste Kamer bekrachtigd, waaraan wel niet te twijfelen valt, dan is hiervan de ontbinding der tegenwoordige Staten-Generaal het noodzakelijk gevolg. De Grondwet beveelt, dat, binnen 40 dagen na de ontbinding, de nieuwe Kamer moet bijeenkomen.

Een kabel-telegram d. d. Londen, 14 Oct. bracht ons gisteren de gewichtige tijding, dat Z. M. de Koning der Nederlanden op 17 November de Staten-Generaal zal openen.

—Z. M. de Koning heeft het voornemen te kennen gegeven om den Hertog van Nassau als erfgenaam van de Luxemburgsche kroon te erkennen.

—Aan de sterrenwacht te Utrecht (zoo deelde prof. Oudemans in het *Utr. D. mede*) is bericht ontvangen, dat te Dusseldorf den 12 Sept. een nieuwe planeet, asteroïde, ontdekt is.

Daar de naam des ontdekkers in het telegram niet voorkomt, zal het zon-der twiifel wel de directeur der stede-lijke sterrenwacht dr. Robert Luther wezen. Vroeger een ijvorig planeten-zoeker, scheen Luther zich in de laatste jaren daarmede minder bezig te houden; zijn laatste planeetont-dekking toeh dateerde van 1873. Hoofdzakelijk is de oorzaak hiervan, dat de helderste asteroiden al be-kend zijn en tegenwoordig meestal slechts zwakkere, van de 12e en 13e grootte, gevonden worden, en voor de kijkers, waarover Luther op de sterrenwacht te Dusseldorf beschik-ken kan, zijn die wel wat zwak, althans om ze te vinden. Van 1852 tot 1873 ontdekte Luther 20 asteroï-den; deze is alzoo zijn 21e. Zij is van 11e grootte; dit kan een reden zijn, dat Luther haar heeft kunnen ontdekken.

Zij stond den 12 September te 9 uur, 30 m. M. tijd te Dusseldorf op 0° 0' R. O. en 10° 30' noorder-decli-natie, dus in 't sterrenbeeld de vis-schen; haar dagelijkse beweging was in rechte klimming 11' afne-mend, in declinatie 2' afnemend.

De g. breukelijke parade werd, te Gravehage 14 Sept. op den verjaardag van H. K. H. Prinses Louise in het Malieveld ge-gaen. Zelden woonde, dank zij de prachtige weder, grooter menig-heid een dergelijk militair schouwspel als heden. De met goud bezet-ten uniformen van den generaal en andere hoofd- en verdere officie-ren glinsterden in de zon. De pa-rade werd gecommandeerd door den kolonel van het derde regiment hu-saren, jhr. Ridder van Rappard. Het gebruikelijke defilé voor den generaal met diens staf werd heden voorafgegaan door verschillende landgrepen met het geweer. Ook afleerde de troepen twee maal, nl. voor de tweede maal met den ver-schillen pas. — Zij werden geinspec-ted door generaal van Bel.

ANTWERPEN 16 Sept. — De poli-tieke conflicten in België oefenen een nadeeligen invloed uit op de Antwerpen onder-handen zijnde zaken; alle gebouwen zullen op den 1e oktober datum kant en klaar zijn en de opening der tentoonstelling zal geen enkelen dag vertraging on-derinden. Men legt tevens de laat-ste hand aan de onafzienbare kaaien op de Schelde, waar de groote stoom-schepen, met een diepgang van 11 m. bij laag water kunnen binnen-voeren.

De Kolonische Zeitung in een hoofdartikel de toebereidselen van Frankrijk, België en Italië bespre-kende, maant de Duitse fabrikan-ten aan zich of geheel te onthou-ven of aan deze tentoonstelling op een grootse en kolossale wijze deel te nemen. Zij voegt er bij: „Wij moeten hier niet de belangen der bijzondere personen in het oog hou-den, maar het belang van de geheele natie“. Volgens de Köln. Zeit. is de concurrentie, op het gebied der nijverheid en des handels, een ware strijd om het bestaan geworden; en maar overal de productie de afne-ming overtreft, slaagt hij alleen die volhardt.

ROME, 19 Sept. — Het Journal de Rome publiceerde heden een brief, door Zijne Heiligheid aan Kardinaal Ja-cobi geschreven, waaruit wij nade-rig bijzonderheden vernemen betrek-kend het hospitaal voor welks op-richting Z. H. de som van 1 miljoen francs beschikbaar heeft gesteld. Daar in schrijft Z. H., dat hij gebe-velen heeft, dat de gevreesde ziekte in Rome moge sparen, maar dat de naderheid der tijden en de na-buurschap der besmette landen hem verbieden alle bezorgdheid af te leg-gen.

Daarom heeft Z. H. besloten op zijne kosten een hospitaal te stich-ten en te onderhouden in de nabij-heid van het Vaticaan, opdat het gemakkelijker zou vallen de zie-ken te gaan bezoeken.

Dat hospitaal zal meer bijzonder geopend worden voor de wijken van Borgo en van Transtevere. De administratie er van is toevertrouwd aan een majordomus, terwijl twee meesters reeds benoemd zijn.

Mocht de epidemie een zeer ernstig karakter aannemen, en dat nieuwe hospitaal te klein blijken, dan zal Z. H. het paleis van Lateranen ter beschikking der zieken stellen.

— Rechts van de oude Via Appia, een half uurje van Rome, ligt een tamelijk groote wijnberg, waar de ingang tot een der be-langwekkendste katakomben, die van den H. Callixtus is. Dit perceel, in eigendom bij den H. Stoel, werd vroeger door een pachter onderhouden en de bezoekers der katacombe, die een oudheidkundige bij zich hebben, waren verplicht zelf hun weg in de oude gangen te zoeken, daar de pach-ter en de met verdere opgravingen bezige arbeiders weinig van de onderaardsche lo-caliteit kende.

Toen in het voorjaar de pachtijd ver-streken was en de oude pachter wel gaarne vertrok, werd door Z. H. Leo XIII de wijnberg aan de zorgen van Trappisten toe-vertrouwd, die er een klein klooster bouw-den en tevens als gidsen der katacombe dienst doen. Het plan tot deze schoone onderneming heeft nientoe denken aan den Abt van het Trappistenklooster bij Rijssel, die van 1860 tot '70 het Vaticaan met de wapenen gediend heeft als majoor bij een zwaaven regiment. De uitvoering van het plan is opgedragen aan een paar andere oud-officieren der pauselijke zwaaven, die thans evenzeer tot die strengste der monniken-or-den behooren. De verwachting is niet on-gegrond, dat ook dit Trappistenklooster met verloop van tijd zich aanzienlijk zal uitbrei-den, gelijk reeds het vóór 16 jaar gebouw-de in de Romeinsche Campagna, ter plaat-se, waar de H. Apostel Paulus den mar-teldood stierf, een wereldwijde vermaand-heid geniet, wegens zijn welgeslaagde pogingen tot vruchtbaar making der onont-genen, vroeger zoo ongezonde streek.

Men zou zeggen dat de dieven moesten weten, dat er in een trappisten-klooster niet veel te halen is. Daaraan heeft echter de hende schavuiten niet gedacht, die onlangs des nachts om een uur of één in het nog niet voltooide gebouw bij den wijn-berg der katacombe inbraken en na lang smijelen toch iets van hun gading vonden: een hout kasje. Hoezeer zullen zij op hun neus gekoken hebben, toen zij, het kasje openbrekende, vonden... een scheermes en een slijpsteenje.

PARIS, 14 Oct. — President Grévy heeft 50,000 francs geschon-ken ten behoeve van de werkloos-zen arbeiders te Lyon. — Frankrijk staat, volgens een dépêche, niet op kwaden voet met Engeland, of-schoon het besloten is voldoening te eischen in zake de Egyptische quaes-ties. Verder ontkent men, dat er tus-schen de Regeeringen van Frankrijk en Duitschland eenige verstandhou-ding zou bestaan ten nadeele van Engeland. — Ook Prins Bismarck heeft het noodig geoordeeld, door middel van den Duitschen gezant te Londen, verklaring af te leggen van de goede gezindheid van Duitsch-land jegens Engeland.

BERLIJN, 15 Oct. — De verkiezin-gen voor den Duitschen Rijksdag zijn bepaald op 28 October a. s. — Aan dr. Windthorst is uit de ver-schillende kies-districten gemeld, dat men verzekerd is van het be-houd der tegenwoordige zetels van het Centrum, en er kans bestaat voor vermeerdering van hun getal.

— Uit Constantinopel wordt ge-meld, dat er kenteekenen bestaan van eene toenadering tusschen Tur-kije en Rusland. Men verzekert, dat eene bijzondere Russische zending naar die stad zal worden afgevaar-digd, om den Sultan eene Russische ridderorde over te brengen, iets wat nog niet heeft plaats gehad.

Zou dit de eerste vrucht der kei-zersbijeenkomenst wezen, en Bismarck hier tegen Engeland een nieuwe troef uitspelen? Hoe dit zij, Turkije mag voorzichtig zijn, zelfs als het rid-derorden uit Rusland ontvangt.

KOPENHAGEN, 10 October. — De brand in het koninklijk-kasteel Christiaans-burg (4 Oct. jl.) heeft een schade veroorzaakt van eenige miljoenen kronen, ongerekend de vernieling van sommige beeldhouw-werken van Thorwaldsen en der ar-chieven van den Rijksdag. Tien menschen hebben bij die ramp het leven verloren.

CAIRO, 15 Oct. — De Mahdi ver-zamelt een groote macht ten einde Khartoum geheel in te sluiten en

het garnizoen door uithongering tot de overgave te noodzaken. De expeditie, die onder bevel van kolonel Ste-wart, tot ontzet van generaal Gordon was uitgezonden, is door de Souda-neezen in de pan gehakt.

— Lord Wolseley doet ernstige klachten hooren over het onvoldoen-de van het commissariaat en van den transport-dienst.

FRANKRIJK-CHINA.

Op den 10 en 11n October heeft Kolonel Donnier den Chineezzen in de nabijheid van de rivier Loo Chuan een vreeselijke nederlaag toege-bracht. De Chineezzen verloren niet minder dan 3,000 man aan dooden, waaronder hun aanvoerder. — Admi-raal Lépès heeft een aanval gedaan op de stad Tamsui (Formosa) maar werd teruggeslagen met een verlies van 16 dooden en 49 gekweten. Nu zou Admiraal Courbet zelf met ge-heel zijne troepenmacht tegen die stad oprukken. — De aanvraag van Generaal Campenon, den Minister van oorlog, om een crediet van 10,800,000 frs. voor de kosten der expeditie in Tongking, gedurende de laatste drie maanden van dit jaar, is naar eene bijzondere Commissie verwezen.

DE CHOLERA.

In Italië telde men op den 11n October gedurende het laatste et-maal 140 ziekte- en 104 sterfgeval-len van Cholera, waaronder te Na-pels 57 zieken en 43 dooden begre-pen waren. De volgende dag steeg dit getal respectievelijk tot 355 en 110, te Napels tot 95 en 49.

NOTICIA.

Curacao, 22 October 1884.

Mi muy estimado amigoe, Ipi.

Manera mi ta tende, un vapor Ameri-cano ta aden, podese el por toema es carta, p'esai mi ta scirbi bo un dos ó tres palabra.

Ta tem, Ipi, koe mi ta coemiza tro-bé koe mi nobo di coemize, pasobra nos tem di awa a coemiza. I el a coemiza, principalmente banda abao masjar bo-nitoe, i na hopi lugar asina duro, koe dan-nan a kibra. Na Punda i Oost-district ta manera coestumber. Un poco, no mu-choe, maar senja di awa ta hopi, p'esai nos ta spera, coe poder di Dios, lo nos haja trobé algoe es anja-aki.

Algun tem pasar mi a scirbi bo enen-ta di Districtmeesters, ó melior, mi a do-na combersacion riba es punta-af, koe nan tabatien cerca mi un dia. Awor mi no por bisa koe manera cos ta, é ta bon, no, mi ta firma semper ainda nos comber-sacion. Maar es koe mi meste bisa ta, koe a mi ta kere, koe nunca Curacao a haja un districtmeester, manera nos tien un awor, pa 4 i 5 District. Es homber, sí, sá tra-ta coe nos. Nos toer meste stimé, pasobra traha el ta traha pa juda nos, tan-toe koe el por noema. Sigur bo a leza caba, den Amigoe, eantoe el a casa na parochia di Barber. Maar esai no ta na-da, si bo ta tende, kiko a socede den nos district. No menos koe 32 paar a doema man i lo casa. Esai no ta cos di gaba? Mara toer camina cos por bai asina. Maar poco-poco, cos ta bai bonitoe caba.

Un cos bien interesante ta es koe mi a tende. Nan a bisá mi koe ta sigur koe un dos homber respectabel Senjores v. L. A. P., B. S. a sera man huntoe i koe nan a haja 6 lo nan haja permit di boeta luz eléctrico na Curacao. Nan dici, koe carta a bai na New-York caba pa infor-macion etc. etc.

Esai sí, lo ta un bon progreso, un pro-greso, manera mi ta spera, no solamente riba papel, ma practica, pasobra number di es tres Senjores ta doema nos bon spe-ranza si no ta siguranza koe cos lo bini.

Di concessie koe Goebierne a doema na Senjor Gorsira pa traha poz Artesiano bo a leza sigur caba den nos courant. Esai sí, ta un bon cos. Koe mi ta pidi Dios koe lo socede.

Di Droogdok, di telephoon, ni di tra-may mi ta haja bon notici, ta paré koe es concessie meste cria promer bon placa. Cuenta di waterleiding di Hato ta warda semper ainda arriba respondi di Ingenieur.

Ley ó Verordening nobo di school a ha-ja un confirmacion coe firma di nos Rey. Un school bon grandi nan a coemiza traha dilanti Place di Naar camina nan ta mata bestia pa marche.

Anto, manera bo ta mira, Ipi, nan no

ta sinta por nada na Curacao. Mara toer koe nan ta haci ta sirbi pa un berdadero probechoe pa nos toer.

Adios, mi amigoe, Dios wardá bo na camina. Coeminda toer bo amigoe nan di biaga, di

bo Amigoe,
Cobi.

P. S. Akí cerca bo ta haja bo papel di bieuw, coe papel di casamento di bo mama i tata. Ma ta kiko? mi a mira koe bo mama ta jama Boudewijn, net ma-nera number di es Belge, koe bo a contra na camina. Lo tien relacion denter bo es amigoe?

Curasona, 18 September 1884.

Mi muy estimado amigoe Cobi.

(Sigientoe di N° 42.)

For di Arcaehon nos a bai muchoe bez na Bordeaux, koe ta un di stadnan bo-nitoe, manera Francia tien basta. Doch nos meste partié na dos, separando stad bieuw foi stad nobo koe ta sin duda parti di mas bonitoe. Bordeaux tien mas, of menos 200,000 habitante i hopi cos interesante pa hende mira. Haaf grandi ta doema facilidad na Comercio, koe ta forma aki un punto principal di comer-cio di henter Francia. Mas koe mi bar-coe por ta den es haaf-aki. Awor Cobi, mi por pasa coe bo trobe diferente lugar di es stad, como es brug grandi di Gi-ronde coe 17 hoog grandi; Kerkhof De la Chartreuse, Jardin Nacional. Mi por moets-trá bo es Bibliothek grandi coe su 140,000 boeki, diferente cas Religioso, theaternan; ma, manera bo sabi, esai no ta doema mi muchoe gustoe, anto mi meste ripiti mu-choe bez meescos, melior di sigi mi pro-mer plan i di contá bo principalmeste es koe a haci impresion riba mi, i koe mi ta kere ta útil pa bo sabi awor.

Cos koe a interesá mi pa mira, ta e manera koe hendenan di goebierne fran-ces a cumpli coe ley inhustoe di 29 Maart 1880, koe sin misericordia a saca toer Religiosonan for di nan combentoe. Tabata den un momentoe di un boeracharia frances, koe ministernan a haci firma es ley pa un president, koe no tabatien nin-gun poder pa goberna, ma koe ta entre-gar na man di dos ó tres minister, koe ta busca menos probechoe di nan Patria koe di nan famia.

Despues koe Francia a publica es ley inhustoe i imprudente, i koe toer Religi-oso a protesta contra es ladronia grandi [ta paré koe den es sigloe ladronia chi-kitoe soul ta piear] goebierne a manda su policie pa saca Religiosonan for di nan mees cas, i a larga scirbi riba porta di Misa i Combentoe nan palabra: LIBERTE, EGALITE, FRATERNITE.

Mi mees, Cobi, a mira coe ki crueldad es boerdugoeman di Republiek Frances a kibra porta di misa i combentoe nan coe houwer i martin, pasobra es heridanan grandi tien nan marca ainda. Ora un di Padrenan di Bordeaux tabata pasa coe nos su combentoe, Maiké tabata puntre-le. “¿Ma es palabra, koe awor bo ta mira scirbi riba bo combentoe: Liber-té, Egalité, Fraternité, no ta haci bo coe-razon drenta rabia, pasobra nunca mi a mira un tribimentoe mas grandi koe es-“aki?” “O no,” pader dici, “es pala-bra ta papia berdad; ta paré mi. Sen-jor, koe bo no ta comprende bon Fran-ces.” “¿O pader,” Maiké a respondé-le. “es palabra ta berdad? es palabra no ta meescos anto, koe na Spanjool: Li-ber-tad, Igualdad, Fraternidad?” “Dis-pensá mi,” pader dici, “no ta para: “Liberté, Fraternité, Egalité. Ma ta para: “LIBERTE, (point) EGALITE, (point) FRATERNITE, (point)” “of koe ta mees-cos?” Maiké dici: “Point de (es ta nin-gun) liberté, point d'egalité, point de liber-té. Di berde, ta bon koe nan a boeta es tres puntoe grandi tras di es palabra-“nan; ma poco-poco, pasobra goebierne ta “basta adilanti den ideanan ilustrado pa “kita es tres puntoe, si nan ta tende koe “nos ta splica nan asina.”

Coe es respondi bo por mira koe nos Padrenan, koe nan ta poersigi, ta basta tran-quil meimei di tantoe crueldad, koe nan ta haci contra nan. Nan ta sufri, sí, ma nan ta fica conform, pasobra nan tien experiensia for di diez nuebe sigloe caba, koe foi toer persecucion, toer crueldad, toer inhusticia, porfin Iglesia mester triumfa. Ma si Pader, i toer koe ta sinti man di es ley inhustoe ta biba tranquil i confor-mar, no ta asina coe es boerdugoeman, koe a juda saca Religiosonan for di nan pro-

